

Øjeblik — det er ingen Nytte til — men jeg nævner det blot som et Faktum, at det var Hensigten at foretage denne Overflytning, denne Overvæltning af Skattebyrden, ved at tage Skatten bort fra Hartkornsgrundlaget og lægge den over paa Ejendom, Formue og Indkomst. Disse nye Skatter kom Hartkornsejerne selvfølgelig ogsaa til at bære deres Del af, men dog med det Facit, at de havde en Nettoprofit af ret anselig Størrelse, nemlig 4 Mill. Kr. Skattebyrden blev altsaa flyttet over paa andre Grundlag, og med Hensyn til disse vil jeg kun sige, at Formueskatten lagdes ens for alle, og Indkomstkatten lagdes ligeledes ens for alle hele Landet over, og for saa vidt var Skattelovens Grundlag ganske retfærdigt i sit System; hvad derimod angaar de Skatter, der hvile paa Grundejendom, indrettede man det ikke ens. Paa Landet borttog man Hartkornskatten og satte Ejendomsskyld i Stedet. I Byerne, i København og Købstæderne, indrettede man det saaledes, at der borttog man ogsaa Bygningsafgiften og satte Ejendomsskylden i Stedet, men traf den Bestemmelse, at denne Ejendomsskyld til Stat og Kommune i Forening ikke skulde udgøre noget større Beløb, end Bygningsafgiften udgjorde.

Der var imidlertid en enkelt Samfundsklasse i Landet, som man bar sig noget anderledes ad overfor, det var dem, der sad i bygningsafgiftspligtige Huse paa Landet. For deres Vedkommende borttog man ogsaa Bygningsafgiften og satte Ejendomsskyld i Stedet. De skulde imidlertid ikke alene svare Ejendomsskyld til Staten, men ogsaa til Kommunerne ligesom de andre; men her begrænsede man ikke den kommunale Ejendomsskylds Højde, men lod den løbe saa højt op, som det maatte kræves. Der skal nu lignedes kommunal Ejendomsskyld paa disse Huse, men paa dem lignedes der før slet ikke til Kommunen, og derved fik disse Huse et specielt Skatte-tillæg. Det er da denne Del af den danske Befolkning, som ved Skattereformen fik den yderligere Byrde paa deres Skat, som affødes ved, at de i Lighed med alle andre fik Formue- og Indkomstskat, men specielt fik dette Tillæg paa deres Ejendomsskyld, og det er ikke nogen ganske ringe Del.

Blandt de Forarbejder, der vare blevne gjort, da Skattelovene vare til Debat i 1902, var der paa Grundlag af Oplysninger, som Skattelovskommissionen havde indsamlet, opstillet forskellige Regnestykker og foretaget specielle Undersøgelser,

hvoraf jeg skal give et Par Tal, navnlig af en Undersøgelse, som blev gjort paa den Maade, at man henvendte sig til et vist ikke ringe Antal smaa Landhaandværkere og handlende og bad dem opgive deres Ejendommens Værdi og deres Bygningsafgift, hvorefter man søgte at beregne, hvad de vilde komme til at svare mere i Ejendomsskyld til Stat og Kommune i Forening. Det, man beregnede, fik man frem paa Grundlag af Skattekommissionens Oplysninger, og der regnede man efter Gennemsnit, saa de Resultater, jeg vil nævne Eksempler paa, ere Gennemsnitsresultater, de kunne altsaa være lempeligere i nogle Sogne, men de kunne ogsaa, hvad man vel maa huske, være tungere i andre. Jeg skal nævne nogle ganske faa af dem. En Karetmager i en sjællandsk Landsby har en Ejendom til 23,000 Kr., hvoraf han svarede 57 Kr. i Bygningsafgift; han fik næsten en Fordobling af sin Bygningsskat gennem den nye Lov og vilde komme til at betale 52 Kr. mere — det er sandt, det er bedst, jeg indskyder med det samme overfor dem, der maatte sige, at disse Tal for en Del bero paa et Skøn, at det, maa jeg indrømme, er rigtigt. Skønnet kan, skønt det er anstillet paa Grundlag af Skattekommissionens Oplysninger, være noget misvisende; men paa den anden Side beregnedes Ejendomsskylden jo i 1902 efter den Ejendomsskyld, der den Gang var foreslaaet, nemlig $\frac{3}{4}$ promille; den er senere bleven til 1,1 pro mille, saa hvad der er for lidt til den ene Side, er sikkert kommet rigeligt ind til den anden Side, og der er vist al Sandsynlighed for, at det virkelige Misforhold er større, end hvad jeg anfører.

Jeg nævner et andet Eksempel. En Boghandler i en sjællandsk By har en Ejendom til 16,000 Kr., hvoraf han svarede 32 Kr. i Bygningsafgift; han skulde komme til at svare 76 Kr. i Ejendomsskyld, altsaa 44 Kr. mere; det var ikke saa lidt mere end tidligere. En Murer med et Hus til 10,000 Kr. svarede 30 Kr. i Bygningsafgift; han fik et Tillæg paa 19 Kr. i Ejendomsskyld. Tage vi et Eksempel fra Fyen, en Tømrer med en lille Ejendom paa 5,000 Kr.s Værdi, saa var hans Bygningsafgift $13\frac{1}{2}$ Kr.; han fik en Skatteforøgelse paa 10 Kr. 25 Øre, idet hans Ejendomsskyld skulde blive 23 Kr. 75 Øre. Og for saa at slutte med et Par Eksempler fra Jylland skal jeg nævne, at en Snedker i en jydsk Landsby med en Ejendom til 18,000 Kr. betalte 40 Kr. i Bygningsafgift, men 85 Kr.